

1. Obiekt :

OFICyna ZAMKOWA

2. Czas powstania, przebudów :
połowa XVII w., 1. poł.
XVIII, 1 poł. XIX w.

3. Miejscowość :

NIEMODLIN

4. Adres :

Niemodlin, 49-100

nr hipoteczny :

5. Przynależność administracyjna :

województwo : opolskie

gmina : Niemodlin - loco

6. Poprzednie nazwy miejscowości :

do 1945 roku - Falkenberg

7. Przynależność administracyjna przed 1999 r.

Województwo : opolskie

8. Właściciel i jego adres :

Fundacja „Zamek Książąt
Niemodlińskich”, Rynek
nr 55 ; 49 – 100 Niemodlin

9. Użytkownik i jego adres :

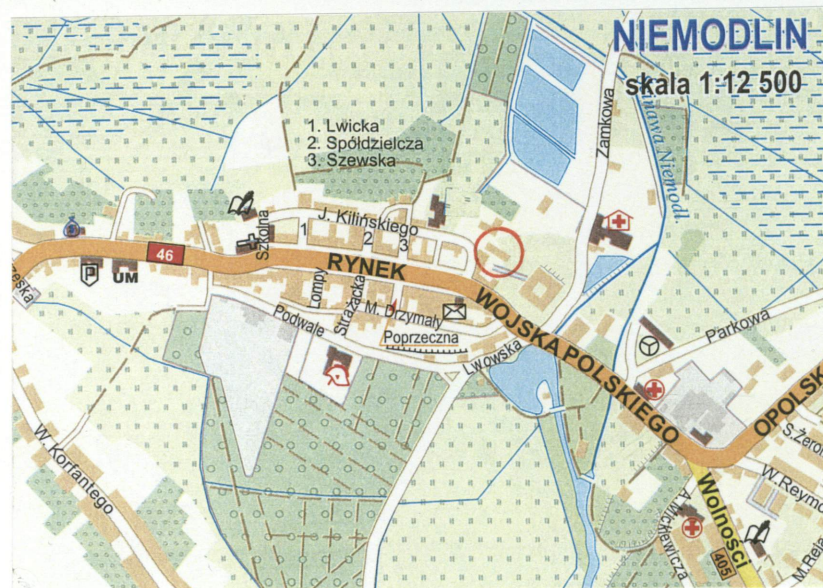
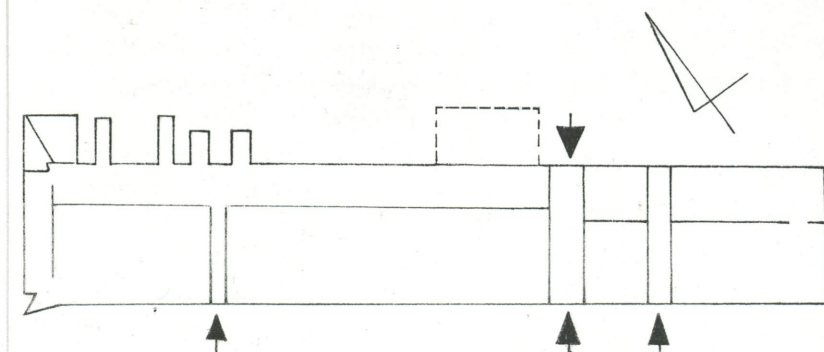
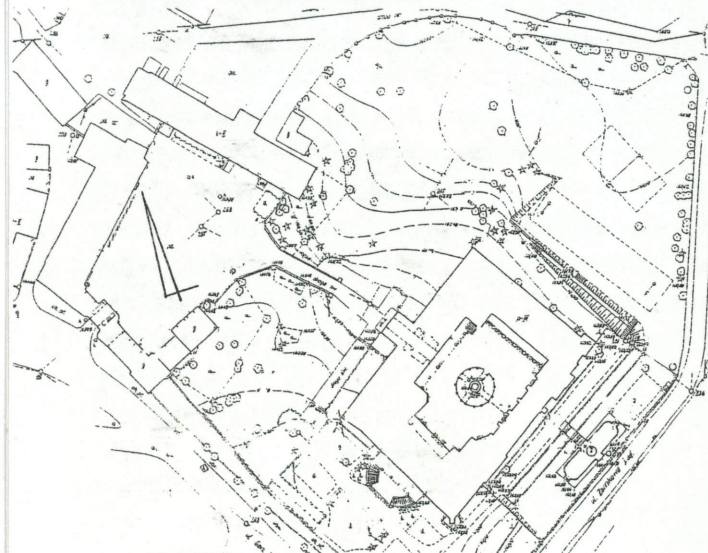
j.w

10. Rejestr zabytków :

Nr : 848 / 64

Data : 8.05.1964

11. Zdjęcie plan sytuacyjny rzutu

Zarys dziejów dóbr niemodlińskich : Miasto Falkenberg na Równinie Niemodlińskiej nad Ścinawą, wzmiankowane początkowo jako osada w 1224 r., prawa miejskie nabyło około roku 1283. Brak prostokątnego rynku z ratuszem pośrodku – miasto zawarte pomiędzy ośrodkiem władzy świeckiej i kościelnej – między zamkiem a kościołem ; pośrodku owalny rynek a raczej silnie wydłużony plac - pozostałość pierwotnego placu targowego. Spełniał on tę funkcję aż do czasów powojennych (do 1945 r.).

Pod koniec XIII wieku wymieniany w dokumentach zamek – kasztelania księcia Bolka I Opolskiego. Po śmierci księcia ok 1313 ziemię niemodlińską dziedziczy jego najstarszy syn, Bolesław zwany Niemodlińskim. Wtedy miasto staje się stolicą udzielnego księstwa. W XV w. włączone na powrót do księstwa opolskiego, wraca pod władzę Piastów Opolskich. Od 1327 pod zwierzchnictwem Czech ; w roku 1428 zniszczone przez husytów. W XVI wieku dobra niemodlińskie oddane w zastaw przez cesarza Ferdynanda I Habsburga Maciejowi z Łagowa. W 1581 dzierżawca dóbr Caspar von Pückler nabył ich część ; sukcesywnie kupowane przez Pücklerów, z czasem przeszły na ich własność w całości. Caspar rozpoczyna renesansową przebudowę zamku, kontynuowaną w 1589-93 przez syna Balthazara. Dalsza rozbudowa około roku 1610 przez Promnitzów. W 1643 roku w czasie wojny trzydziestoletniej..... **cd. wkładka nr 1**

SYTUACJA : założenie o średniowiecznej proveniencji, osada miejska, w której jednym z dwu głównych ośrodków krystalizacji układu urbanistycznego, oprócz kościoła był zamek książęcy. Zamek położony między Ścinawą Niemodlińską – płynącą od jego strony wschodniej a zabudowaniami podzamcza zlokalizowanymi z przeciwnej, zachodniej strony. Całość zespołu umiejscowiona we wschodniej części starego miasta, otoczonego od południa murem obronnym (od północy murów miejskich zasadniczo nie było, z tej strony rolę obronną dla miasta spełniały mokradła – jedynie zamek oparty o rzekę miał własne mury obronne z fosami, których relikty występują do dzisiaj). Dzisiejsze założenie zamkowo-parkowe silnie przekształcone, np. narysy ziemnych urządzeń obronnych w dużej mierze zatarte, zieleń parkowa przetrzebiona. Teren podzamcza wyznaczają zabudowania otaczające duży, centralny dziedziniec w kształcie zbliżonym do trapezu. Od strony południowej zlokalizowany zespół bramny, od zachodu dawne stajnie (obecnie sala gimnastyczna), od północy oficyna zamkowa, od wschodu granicę wyznaczają częściowo budynki przynależne do zespołu bramnego, a w pozostałej części mur oraz barokowy most, prowadzący do zamku. Budynek oficyny wydłużony silnie na osi południowy wschód-północny zachód, wyznacza granicę podzamcza od jego północnej strony. Pomiędzy nim a dawnymi stajniami znajdują się pozostałości barokowej bramy (stylowa murowana furtka) prowadzącej na teren podzamcza. Oficyna usytuowana frontem do budynków bramnych po przeciwległej stronie dziedzińca gospodarczego, wybudowana w bliskim sąsiedztwie dawnej fosy obronnej, ciągnącej się jako wydętne obniżenie terenu bezpośrednio za jej tylną, północną ścianą (wg. badań M.Kondratowicz). Z poziomu dna fosy prowadzą nowsze cementowe schody ukośnie w stosunku do budynku oficyny do przybudówki – obecnie zniesionej.

MATERIAŁ : część murów obwodowych oficyny - zachodnia część ściany północnej to dawny gotycki mur obronny wzniesiony w technice opus emplectum ; lico ceglane, wewnątrz kamienie polne i gruz ceglany zalewane zaprawą wapienną. Mur z wysokiej cegły palcówki, o wymiarach 9,5-10 x 12-13 x 26-26,5 cm w przemieszanych wątkach : wendyjskim i gotyckim. Fundamenty tej części budowli - z kamienia polnego i dużych granitowych eratyków. W pozostałych partiach kamień użyty rzadziej, fundamenty głównie ceglane ; budulec spojony zaprawą wapienną. Wyższe partie murów z cegły nowożytniej barokowej na zaprawie wapiennej + przemurowania i wstawki z licowej cegły maszynowej, spojonej zaprawą cementowo-wapienną. Mury w całości otynkowane, choć od północy bardzo zniszczone (mury min. gotyckie), pozbawione w dużych partiach tynków. Detal – pilastry, gzymsy koronujące – z rdzeniami ceglanymi, profile z tynku ciągniętego. Część sklepień ceglanych, przeważają konstrukcje z drewna – stropy belkowe, w części pomieszczeń nowe stropy podwieszane. Drewniane schody, podłogi, dach z drewnianą więźbą. Pokrycie połaci dachówką ceramiczną. Stolarki drewniane, różnych typów, z różnych okresów.

Schody : z parteru na piętro jednobiegowe, policzkowe. Schody z piętra na poddasze drabiniaste.

Posadzki : główna sień z płytkami marmurowymi, w izbach południowego traktu parteru podłogi z desek na legarach, w korytarzach terakota, cementowe, wtórnie położone posadzki oraz deski. W sieni przejazdowej kamienny zabruk w „kocie łby”. W sieni wschodniej lastrico. Na piętrze w pomieszczeniach podłogi z desek. Na strychu polepa gliniana, pokryta ceglanymi płytami.

Stropy, sklepienia : w parterze nieliczne sklepienia kolebkowe, rozmieszczone **cd. na wkładce nr 1**

14. Kubatura :	15. Powierzchnia użytkowa :	16. Przeznaczenie pierwotne :	17. Użytkowanie obecne :
3669 m ³	około 936 m ²	mieszkania służby, oficjalistów	biura, funkcje magazynowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja : <p>Po 1946 r. – prace we wnętrzach w związku z adaptacją oficyny ; początkowo na lokale urzędowe Zarządu Więziennictwa, następnie na internat liceum ogólnokształcącego.</p> <p>W latach prawdopodobnie 90-tych XX w. ówczesny właściciel B. Szpryngiel rozpoczął wykopy w północnym trakcie oficyny pod kanał ciepłowniczy. Prace wykonywane bez zezwolenia, pozostały nieukończone – w korytarzu zerwano posadzkę, wykonano wykop ; obecnie jest on częściowo zasypany gruzem, częściowo otwarty.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) : <p>Fundamenty w stanie miernym, silnie zawilgocone, bez izolacji, zwłaszcza od strony północnej. W partii przyziemia znaczne zawilgocenia murów, szczególnie od strony północnej cegła silnie skorodowana, zlasowana ; występują znaczne ubytki cegły i zaprawy tynkarskiej. Ściany z tej strony wsparte dostawionymi zapewne w XIX bądź XX wieku ukośnymi przyporami (cegła zlasowana, ogólnie zły stan materiału i konstrukcji szkarp) ;.</p> <p>Mury obwodowe – za wyjątkiem elewacji północnej, gdzie występują liczne spękania, przemurowania i wysokie zawilgocenie – w stanie dostatecznym. Szeroko rozwarte pęknięcie w ścianie szczytowej zachodniej.</p> <p>Sklepienia ceglane, także drewniane stropy belkowe – w stanie miernym, porażenie kołatką, lokalne zagrzybienia w miejscach nieszczelnych pokryć.</p> <p>Konstrukcja dachu w stanie różnym, część wschodnia XVIII-wieczna porażona przez drewnojady , skorodowana ; natomiast zachodnia , XVII - wieczna w stanie wyraźnie lepszym (być może zaważył tu rodzaj drewna).</p> <p>Pokrycie względnie szczelne, choć dachówka skorodowana (zły stan w kalenicy, zerwane lub popękane gąsiorzy).</p> <p>Tynki zewnętrzne w stanie miernym, lokalanie zadowalającym (za wyjątkiem dolnych partii elewacji północnej, gdzie duże partie pozbawione tynków, silne zawilgocenia pozostałych części). Tynki wewnętrzne w stanie dość dobrym lub lokalnie miernym (zawilgocenia, korozja).</p> <p>Instalacje : w stanie zadowalającym, stare stylowe piece w większości rozebrane i wyszabrowane</p>	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie : <ul style="list-style-type: none"> ► możliwa adaptacja, z zachowaniem i ekspozycją cennych elementów zabytkowych we wnętrzach, poddanych konserwacjom (np. sklepień, czy malowanych stropów belkowych) ; ► wykonanie izolacji i remontu ceglanych murów obwodowych ze szczególnym uwzględnieniem renowacji, rewaloryzacji i docelowej ekspozycji odcinka murów gotyckich od strony pn. (partia murów bardzo silnie przemurowana, skorodowana, zniszczona) ; ► W dalszej perspektywie ewentualna konserwacja elewacji wraz z odtworzeniem detalu nowożytnego ; 			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania) :

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Opolu : zespół archiwaliów pt. Archiwum hrabiego Praschmy z Niemodlina (min. inwentarz z 1618 roku, inwentarze z XVIII wieku, inwentarz z wieku XIX.)

Wojewódzkie Archiwum Państwowe we Wrocławiu : zespół pt. Księstwo Opolsko - Raciborskie

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu (AWUOZ) : Niemodlin-Falkenberg, *Studium rewaloryzacji zespołu parkowo-zamkowego*, M. Bąk, M. Frankowska i zespół, W-wa 1989, m-pis AWUOZ Opole, sygn. 3631 ;
Zamek w Niemodlinie. Oficyna zamkowa nr 1 : badania architektoniczne, M.Kondratowicz PKZ Wrocław 1979 ; m-pis AWUOZ Opole, sygn. 2038 ;
Studium historyczno – architektoniczne zamku w Niemodlinie, K. Rainczak PKZ W-wa 1963, m-pis AWUOZ , sygn. 614

Tamże dokumentacja techniczna (inwentaryzacje, ekspertyzy, opinie i projekty z lat 1979-81) AWUOZ, sygn. 2012

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury) :

F.B.Werner, *Topographia seu Compendium Silesia*, t. 1, rys.nr 381 Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, Oddział Rękopisów, sygn. OR IV F 113b

F.B.Werner, *Widok Niemodlina z lotu ptaka przed pożarem*, rys. piórkim, 1750 r. [w :] *Topographia...* tamże, rys. nr 384-385

Christoph Glaubitz, Widok zamku w Niemodlinie z lotu ptaka, rysunek w „Księdze gruntowej dóbr niemodlińskich” z 1734 roku, [repr. w :] A. Marsch „Oppeln, Falkenberg, Gross Strehlitz...” ;

tamże v. Furtenbach „Plan gruntowy Niemodlina , przed 1741
W. Skałuba, *Niemodlin*, Niemodlińskie Tow. Regionalne 2003 (pocztówki).

Fotografie sprzed 1945 roku w Archiwum Woj. Urzędu Ochrony Zabytków.
Fotografie współczesne, po 1945 r. z Fototeki AWUOZ w Opolu.

22. Bibliografia :

T.Chrzanowski, *Architektura zamków i dworów z XVI i XVII w. na terenie woj. opolskiego*, Biuletyn Historii Sztuki 1965, R.27

J. Domska, *Dobra niemodlińskie*, praca doktorska na UW, W-wa 1999

J. Domska, *Niemodlin i ziemia niemodlińska od 1224 do początków XX wieku*, Opole-Niemodlin 1998

Geschichte der Herrschaft Falkenberg, hrsg. V. H.Praschma, Falkenberg 1929

J. Golitschek, *Schlesien-Land und Schlösser*, Bd. 2, Mannheim 1978

G.Grundman *Burgen, Schlösser und Gutshäuser in Schlesien*, Bd.2 *Schlösser und Feste Häuser der Renaissance*, Würzburg 1987

B. Guerquin, *Zamki śląskie*, Arkady W-wa 1957, s. 43

B. Guerquin, *Zamki w Polsce*, Arkady W-wa 1974 (wyd. II 1984), s. 126

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. VII woj. opolskie, z.8 - powiat niemodliński IS PAN W-wa 1962 s. 24, 32 i 33

L. Kajzer, St. Kołodziejki, J.Salm *Leksykon zamków w Polsce*, Arkady W-wa 2003, s. 131

G.J.Knie *Alphabetische-statistische-topographische Übersicht aller Dörfer*, Breslau 1930

V.A. Krane *Schlesisches Adels Wappenbuch*, Görlitz 1901-1904

A. Paszkowska, *Zamek w Niemodlinie, dzieje i architektura*, Niemodlin 2007

E. Różycka-Rozpędowska, *Późnorennesansowe dwory śląskie. Z badań nad architekturą świecką Śląska XVI-XVII wieku* [w:] *Sztuka około roku 1600*

Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, W-wa 1974

R.Weber, *Schlesische Schlösser*, Bd. 2, Dresden-Breslau 1913

24. Uwagi różne :

Istotne jest, by w programie rewaloryzacji zespołu zamkowego uwzględnić i zabezpieczyć malowane stropy XVII-wiecznej części oficyny, z uwagi na ich prawdopodobne pokrewieństwo stylowe i czasowe z analogicznymi stropami występującymi w zamku. Potrzebna jest także kontynuacja badań obiektu.

25. Wypełnił :

mgr Dariusz Stoces
XI. 2010 r.

data :

26. Sprawdził

data

27. Załączniki

wkładki nr 1 - 9 + wkładka z rzutem

7.Miejscowość :

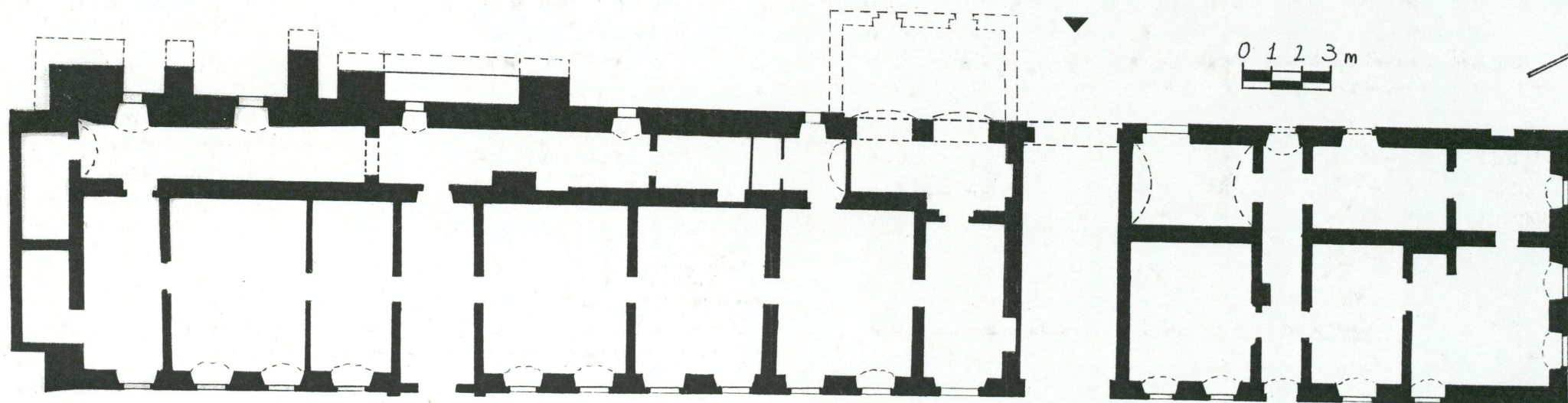
NIEMODLIN

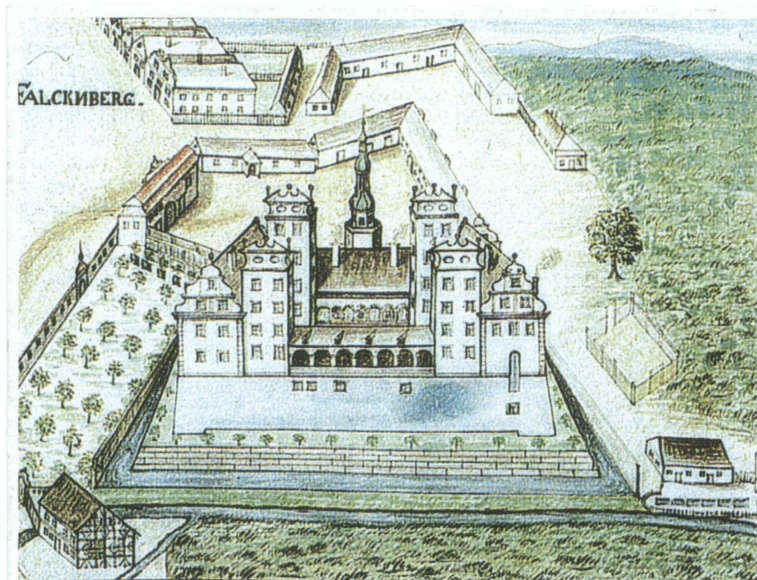
8.Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICYNA ZAMKOWA

9.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

rzut poziomy budynku, ikonografia – widoki archiwalne

Christoph Glaubitz, Widok zamku w Niemodlinie z lotu ptaka,
rysunek w Księdze gruntowej dóbr niemodlińskich z 1734 r.

Friedrich Bernard Werner, Widok zamku w Niemodlinie z lotu ptaka, rysunek z 1750 r.

7.Miejscowość :	8.Objekt (nazwa jak w karcie) :	9.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :
NIEMODLIN	OFICyna ZAMKOWA	C.d opisu

C.d. pktu 12 : ... miasto, zamek i dobra ziemskie zostały spustoszone. Od 1650 roku kolejny ród władający zamkiem niemodlińskim to Zierotinowie. Od 1779 – aż do roku 1945 władają zamkiem i dobrami niemodlińskimi Praschmowie, szlachta (potem magnateria) o proveniencji czesko-morawskiej.

Oficina w kształcie zbliżonym do dzisiejszego powstała w XVIII wieku jako skutek rozbudowy przedłużenia istniejącego już budynku murowanego o ok. 1/3 długości w kierunku wschodnim. Co do wcześniejszej fazy budowy, daty powstania budynku - brak precyzyjnych przekazów historycznych ; można w przybliżeniu datować ją na początek XVII wieku, bądź też na jego 2 połowę. W pierwszym przypadku miałyby to miejsce za rządów Pücklerów i Promnitzów, od roku 1610, kiedy to poświęcona jest kolejna faza rozbudowy zamku, do roku 1617-18, gdy umiera Weighardt von Promnitz i jego żona Poliksena. Po tej dacie rozpoczynają się właśnie rodowe związane z sukcesją dóbr, tzw. „Wojna o Herszaft” a wkrótce potem wybucha wojna 30-letnia, czas nie sprzyjający jakimkolwiek inwestycjom. Za tym datowaniem przemawia również fakt pokrewieństwa formalnego malowanych belkowych stropów odkrytych w oficynie podczas badań architektonicznych – do analogicznych dekorowanych stropów zamkowych, występujących w północnym skrzydle, datowanym jako kolejna faza rozbudowy zamku na pierwsze dwa dziesięciolecia XVII wieku. Murowana oficyna została oparta na odcinku gotyckiego muru obronnego. Wcześniej na podzamczu istniały budynki gospodarcze drewniane lub ryglowe, częściowo także oparte o mur obronny – jak wynika z opisów inwentarzowych z epoki – np. z roku 1578 : „Na podzamczu, które wielkie i drewnianym płotem otoczone, jest....słodownia z drewna i gliny sklecona, obok mały domeczek z drewna i gliny, w którym izba i kamera. Item stajnia na 14 rumaków, z drewna. Obok otwarta szopa albo też stodoła na wozy. Dalej mała łaźnia z drewna i gliny, razem z przedsionkiem” Drugi wariant, tj. budowa oficyny w 2 połowie XVII wieku, zakłada, że murowaną budowlę wzniesiono zapewne dopiero po zakończonych niepokojach i zniszczeniach wojny 30-letniej, spotęgowanych jeszcze waśniami rodowymi. Zatem do budowy okazałego murowanego budynku mogło dojść po uspokojeniu sytuacji politycznej a także wobec nastania nowych gospodarzy na zamku – rodu Zierotinów.

Rozbudowa późnobarokowa oficyny miała miejsce, wg. badań przeprowadzonych przez M. Kondratowicz około roku 1760, to jest za czasów Michaela Zierotina. Od miejsca dzisiejszego przejazdu bramnego przedłużono istniejący obiekt o 6 osi, budując wraz ze wschodnią ścianą szczytową ozdobny szczyt ze spływami i trójkątnym naczółkiem wieńczącym. Warto dodać, że mniej więcej w tym samym czasie barokowe szczyty uzyskały także skrzydła zamkowe. W oficynie urzędowali z początku oficjaliści i zarząd dóbr, natomiast na piętrze były mieszkania dworzan zamkowych i urzędników. W 2 połowie XVIII wieku na piętrze mieszkał burgrabia i pisarze dworscy. Prawdopodobne, że przez jakiś czas tu właśnie stacjonowali pruscy muszkietierowie – wspomina o nich inwentarz z roku 1772. Była to druga kompania regimentu brunszwickiego. Przed rokiem 1830 przekształcano wnętrza oficyny.

Kolejne adaptacje odnotowano już po 1945 roku, kiedy w 46 r. urządzono w budynku internat szkolny dla liceum ogólnokształcącego, wprowadzonego do zamku. W końcu lat 70-tych XX w. zamek i oficyna w gestii Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Opolu W oficynie mieściły się wówczas stołówka, stolarnia, gabinety lekarskie. Od r. 1990 zamek i oficyna w rękach prywatnych. Obecnie, gdy zamek i podzamcze należą do Fundacji Książąt Niemodlińskich, oficyna służy za biura i mieszkanie dozoru. Część pomieszczeń o charakterze magazynowym, większość nieużywana.

C.d. pktu 13 : nieregularnie w izbach i korytarzu ; podobnie na piętrze. Pierwotnie istniały w oficynie trzy ceglane sklepienia butlowe, przechodzące górą w masywne kominy ; obecnie zachowane tylko jedno, w zachodniej części (suszarnie, wędzarnie, kuchnie ?), pozostałe w obrębie kondygnacji uległy rozbiórce, pozostały tylko fragmenty na strychu. Drewniane stropy belkowe występują zarówno w parterze jak i na piętrze, przy czym w niektórych większych, bardziej reprezentacyjnych pomieszczeniach znajdują się ozdobne stropy belkowe ; belki ze śmigami, malowane we florálny ornament ; wić roślinną i liście akantu na brązowym tle ; deski sufitowe stropu ułożone na nakładkę, z fazowanymi kantami. Pozostałe - płaskie sufity w kilku przypadkach ze skromną dekoracją tynkową.

Otwory :

wśród otworów okiennych przeważają prostokątne stojące, o nieznacznie różniących się proporcjach ; w fasadzie otwory okien parteru zbliżone do kwadratów , na piętrze nieco smuklejsze. Zróznicowane typy okien skrzynkowych : dwudzielne, ośmiokwaterowe lub czterodzielne z oberluftami o drobniejszych podziałach. W elewacji wschodniej w parterze wąskie otwory prostokątne, na piętrze blendy, w szczycie para zbliżonych otworów prostokątnych, w proporcjach podobnych do kwadratów i mały okulus. Otwory drzwiowe : prostokątne główne wejście ujęte portalem, dwa pozostałe analogiczne ; dodatkowo duży otwór bramny, zamknięty półkoliście ;

KONSTRUKCJA : mury partii średniowiecznej grube, w partiach fundamentowych kamienne z użyciem eratyków oraz ceglane w typie „opus emplectum”. Lico ceglane w wątku jedno i dwuwozówkowym. Sklepienia barokowe, murowane, grubości 1 cegły, osadzone na oporach ; typu kolebkowego z lunetami. Legarowe stropy parteru i piętra, w układzie dwutraktowym, oparte na podłużnych ścianach nośnych. Stropy belkowe z sosrębami, podciągami. Drewniana konstrukcja dachu jętkowo-płatwiowa oparta na stólcach leżących (w części nowszej dodane ramowe ścianki ryglowe). Wieżba barokowa, łączona zamkami ciesielskimi, wzmacniana kołkami, znaczone zaciosami (cyfry rzymskie).

RZUT : budynek na planie wydłużonego prostokąta, pomieszczenia w układzie dwutraktowym ; od południa izby mieszkalne w amfiladzie, od północy łączący je trakt korytarzowy. Generalny układ niesymetryczny, co jest wynikiem zmian związanych z kolejnymi fazami budowy. Pierwotny budynek XVII-wieczny był znacznie krótszy, 13-osiowy ; w XVIII wieku dobudowano część wschodnią (długości 5 osi okiennych) łącznie z sienią przejazdową przesuniętą z osi. Od zachodu w przybudówce przylegającej do ściany szczytowej znajdowała się pierwotna klatka schodowa. Od strony południowej znajdują się trzy wejścia do budynku, z czego środkowe do sieni z klatką schodową, w której schody jednobiegowe prowadzące na piętro.

BRYŁA : bardzo silnie horyzontalnie wydłużony (kilkanaście osi) budynek piętrowy, wolnostojący. Niepodpiwniczony, nakryty stromym dachem dwuspadowym z lukarnami powiekowymi w połaciach ; ściany szczytowe zwieńczone szczytami ; zachodnia z trójkątnym, wschodnia zwieńczona szczytem ze spływami i trójkątnym naczółkiem. Ściana północna w swej części zachodniej wzmocniona ukośnymi, dostawionymi wtórnie szkarpami. Przypory usytuowane nieregularnie, o różnych gabarytach Kamienna szkarpa także w narożniku południowo-zachodnim. Od zachodu przy ścianie szczytowej przybudówka mieszcząca dawniej klatkę schodową, nakryta dachem pulpitowym.

ELEWACJE :

POŁUDNIOWA : skomponowana niesymetrycznie, co jest skutkiem następujących po sobie faz budowlanych, polegających min. na rozbudowie oficyny w kierunku wschodnim. Skromna artykulacja, będąca skutkiem uproszczeń ; np. wiadomo, że istniał gzyms międzykondygnacyjny, wydzielający piętro (zachowały się jego resztki). Elewacja 18-osiowa, przy czym pierwotna XVII-wieczna budowla liczyła 13 osi.. Jedenaście osi, licząc od zachodu – rozmieszczone jest w układzie względnie regularnym. W piątej osi zlokalizowane pierwsze (pierwotnie główne) z trzech wejść do oficyny – prostokątny otwór drzwiowy z węższym, zamkniętym odcinkowo nadświetlem, ujęty portalem w formie pary wydatnych pilastrów na cokołach, z kapitelami w typie jońskich.. Przy portalu murowana bramka (furtka) o formach barokowych, dostawiona prostopadle do muru oficyny. Dwunasta oś odsunięta od pozostałych – mieści się w niej kolejne wejście, prowadzące do sieni z klatką schodową. W 13 osi duży otwór drzwiowy z odbojnicami, zamknięty łukiem pełnym, prowadzący do wybrukowa-..**cd. wkładka nr 2**

7.Miejscowość :

N I E M O D L I N

8.Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICYNĄ ZAMKOWĄ

9.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

C.d opisu, zdjęcia

nej kocimi łbami sieni przejazdowej. Brama przejazdowa przesunięta z osi budynku w kierunku wschodnim. W otworze dwuskrzydłowe masywne wrota klepkowe. W 16-tej osi następne, wschodnie wejście do budynku ; w nim nowsze drzwi jednoskrzydłowe, klepkowe. Otwory okienne oficyny prostokątne, w nich okna skrzynkowe, najczęściej z podziałem krzyżowym, choć występują też dwudzielne, ośmiokwaterowe. Spotyka się też okna krosnowe. Elewację wieńczy wydatny, profilowany gzyms koronujący ; w połaciach dachowych występują lukarny doświetlające strych, w typie tzw. powiekowych.

WSCHODNIA : elewacja na cokole, trzyosiowa, zwieńczona ozdobnym szczytem. Otwory parteru rozmieszczone nieregularnie - w nich okna krosnowe. Od piętra oddziela parter płaski pas gzymsu międzykondygnacyjnego. Na piętrze osiowo, regularnie rozmieszczone trzy blendy ; w tynkowych płaskich opaskach, z fazowanymi wewnętrznymi krawędziami. Szczyt dwukondygnacyjny, wydzielony wydatnym gzymsem, pokrytym dachówką. W dolnej partii szczytu występują łukowate spływy ; w centrum para zbliżonych okien o proporcjach niemal kwadratowych, obramionych opaskami z fazowanymi krawędziami. Wieńczący szczyt naczółek - trójkątny, z profilowanym obramieniem ; w centrum okulus doświetlający strych.

PÓŁNOCNA : układ osi okiennych mocno nieregularny, znaczna różnorodność otworów ; np. pomiędzy oknami prostokątnymi części XVIII-wiecznej (od wschodniego narożnika do bramy przejazdowej) pojawia się na piętrze sekwencja trzech małych okienek w kształcie prostokątów leżących. Otwór bramy pełny, ujęty od góry wnęką odcinkową. We wschodniej części budynku niegdyś dostawiona była przybudówka – obecnie pozostał po niej tylko fundament. W centralnej części budynku oficyny była kolejna przybudówka –dziś także rozebrana. Kiedyś skomunikowana była z korpusem parą bliźnich otworów zamkniętych odcinkowo, między którymi czworoboczny filarek. W tej części elewacji występują okienka kwadratowe oraz okna w kształcie prostokątów leżących. W zachodniej partii oficyny występuje 5 skośnych przypór, niesymetrycznie rozstawionych. Pomiedzy nimi na piętrze małe okna kwadratowe, doświetlające trakt korytarzowy. W tej części okna parteru nie tworzą osi z oknami piętra – przebite przypadkowo, poszerzane itp. Zamiast gzymsu międzykondygnacyjnego pojawia się odsadzka, nakryta dachówką, wchodząca pod górne części przypór.

ZACHODNIA : w parterze, niemal na całą szerokość elewacji dostawiona do niej jednokondygnacyjna przybudówka komunikacyjna z dachem pulpitowym ; w jej ścianie frontowej zablokowane okienko. Przy południowo-zachodnim narożniku elewacji dostawiona do niej prostopadle trójkątna szkarpa z łamanego bazaltu, ujmująca przybudówkę od strony południowej. Nad daszkiem w murze na wysokości piętra para łęków ceglanych ; powyżej trójkątny trzyosiowy szczyt elewacji – po bokach para okienek w kształcie leżących owali, pośrodku niewielkie okno kwadratowe. W najwyższej partii szczytu jeden zablokowany okulus wyznaczający oś środkową.

WNĘTRZA : zarówno na parterze jak na piętrze występuje w części XVII-wiecznej po kilka niewielkich pomieszczeń nakrytych sklepieniami kolebkowymi i kolebkowo-krzyżowymi ; podobnie korytarz parteru w trakcie północnym nakryty jest kolebką. Dominują jednak stropy drewniane. W większości izb belkowe stropy z podciągami, belki fazowane, deski stropowe na nakładkę – prawdopodobnie belki z dekoracją pod warstwami zabieleń z wapna

Izby w układzie amfiladowym. Dwa duże pomieszczenia parteru w zachodniej części obecnie z sufitem płaskim, dekorowanym ramowym motywem zapewne XIX-wiecznym, historycznie były połączone w jedną dużą izbę z malowanym stropem belkowym (odkryty podczas badań sondażowych). W jednej z izb części zachodniej parteru półkolista wnęka w ścianie. Analogiczna występuje w partii wschodniej. Na piętrze zachowana pierwotna dyspozycja przestrzenna. Zachowane wewnętrzne drzwi płycinowe z futrynami. Drzwi do sieni i przejazdu klepkowe – nowsze. Sień z klatką schodową posiada posadzkę z marmurowych prostokątnych płyt szlifowanych; schody drewniane proste, z balustradą z prostych, smukłych tralek.

INSTALACJE : wodno-kanalizacyjna, elektryczna, częściowo pozostawione piece kaflowe , nowsze, bez wartości zabytkowych

2

3

4

5

7. Miejscowość :

NIEMODLIN

8. Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

6

7

8

9

10

11

12

7. Miejscowość :

NIEMODLIN

8. Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

13

14

15

16

14

16

19

20

7. Miejscowość :

NIEMODLIN

8. Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

21

22

23

24

25

26

7. Miejscowość :

NIEMODLIN

8. Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

27

28

29

30

31

32

33

7.Miejscowość :

NIEMODLIN

8.Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

34

35

36

37

38

39

40

7.Miejscowość :

NIEMODLIN

8.Objekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9.Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

41

42

43

44

45

46

47

48

7. Miejsowość :

NIEMODLIN

8. Obiekt (nazwa jak w karcie) :

OFICyna ZAMKOWA

9. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) :

zdjęcia

49

50

51

52

53

54

7.Miejscowość :

8.Obiekt (nazwa jak w karcie) :

9.Zawartość wkładki :

NIEMODLIN

OFICyna ZAMKOWA

podpisy pod zdjęciami

- 1) Zdjęcie na frontowej stronie karty – oficyna od strony południowej ;

WKŁADKI :

- 2) Elewacja zachodnia oficyny – szkarpy narożne, przybudówka mieszcząca dawniej schody ;
- 3) Elewacja zachodnia– ujęcie od strony południowego zachodu ;
- 4) Zachodni część oficyny, w głębi barokowa bramka ;
- 5) Zachodnia część oficyny – widok od strony południowej ;
- 6) Fragment barokowej bramki – ujęcie od zachodu ;
- 7) Dawne wejście główne (zdekompletowany portal XVII-wiecznej oficyny) ;
- 8) Okno w elewacji południowej - parter ;
- 9) Okno piętra , elewacja południowa ;
- 10) Okno w elewacji północnej ;
- 11) Elewacja wschodnia, ujęcie od płn. wschodu ;
- 12) Elewacja północna, ujęcie ogólne ;
- 13) Elewacja północna, ujęcie części zachodnią ;
- 14) Elewacja północna - część wschodnia ;
- 15) Elewacja północna – zbliżenie zablokowanej arkady ;
- 16) Elewacja północna, szkarpy, współcześnie przemurowane partie ;
- 17) Elewacja północna, ujęcie od północnego wschodu ;
- 18) Zachodnia część elewacji północnej ;
- 19) Przyziemie – wewnętrzna struktura muru (zapewne gotyckiego) ;
- 20) Narożnik północno – zachodni ;
- 21) Sień od wewnątrz – wejścia zachodniego ;
- 22) Trakt południowy, izba w części zachodniej (XVII – wiecznej) oficyny ; odkrywka malowanego stropu barokowego ;
- 23) Izba w trakcie południowym – podzielone wtórnie duże pomieszczenie, obecnie z płaską, ramową

dekoracją sufitu. Ten późniejszy sufit przykrywa barokowy strop malowany o konstrukcji belkowej ;

- 24) sklepienie pomieszczenie parteru w części zachodniej oficyny ;
- 25) korytarz w części północnej oficyny – widok w stronę zachodnią ;
- 26) Wnętrze przybudówki zachodniej mieszczącej pierwotnie klatkę schodową – zniszczona konstrukcja dachu ;
- 27) Korytarz w części zachodniej oficyny – widok na stronę wschodnią ;
- 28) Sień oddzielająca starszą, zachodnią część oficyny (XVII-wieczną) od części wschodniej (XVIII-wiecznej) ;
- 29) Wnętrze izby w części wschodniej oficyny, z podciągami i kamienną posadzką ;
- 30) Sień w części wschodniej ;
- 31) Jedno z nielicznych sklepionych pomieszczeń wschodniej części oficyny ;
- 32) Dzisiejsza sień główna – sień i klatkę schodową ze schodami prowadzącymi na piętro ;
- 33) Widok schodów w sieni głównej – balustrada na piętrze i strop drewniany belkowy w obrębie klatki schodowej ;
- 34) Ujęcie głównej klatki schodowej od strony południowej ;
- 35) Strop belkowy I piętra – sosręb w obrębie klatki schodowej ;
- 36) Tenże strop I piętra + okno wychodzące na południe ;
- 37) Wnętrze jednej z izb piętra, okno, strop ;
- 38) Zniszczony, naprawiany w niewiadomym czasie drewniany strop na piętrze ;
- 39) Zbliżenie drewnianego stropu – belki fazowane ;
- 40) Korytarz na piętrze nakryty stropem belkowym, okna wychodzące na stronę północną ;

- 41) naprawy ugiętego stropu belkowego na piętrze za pomocą stalowych strzemion ;
- 42) małe pomieszczenie piętra sklepienie murowaną kolebką ;
- 43) pomieszczenie na piętrze w zachodniej części oficyny
- 44) korytarz (zachodni skraj), drabina prowadząca na strych ;
- 45) ceglane sklepienie butlowe (wędzarni, suszarni, czarnej kuchni ?) ;
- 46) schody drabiniaste prowadzące na strych ;
- 47) górna część sklepienia butlowego na strychu, przechodząca wyżej w komin ;
- 48) więźba dachowa starszej, zachodniej części oficyny (XVII-wiecznej) ;
- 49) zbliżenie XVII-wiecznej więźby dachowej ;
- 50) sposób łączenia jętek w starszej partii więźby ;
- 51) nowsza, XVIII-wieczna część konstrukcji dachowej ;
- 52) zbliżenie więźby XVIII-wiecznej wraz z częścią ściany szczytowej oficyny ;
- 53) zbliżenie partii więźby – znaki ciesielskie słupa i mieczy ;
- 54) zbliżenie nowszej części więźby – ujęcie górnych partii, sposób łączenia krokwi z jętkami.